

Expedice do čtvrtého rozměru...

Krautwire Fractal

Kdo nezná Krautwire, měl by přinejmenším znát Ing. Františka Krauta, člověka, který spolu s dalšími položil v rámci našeho bezkonkurenčně nejlepšího audio magazínu Audio Video Revue (čest jeho památce) základy pravé hifi žurnalistiky. Mám tím na mysli testy a recenze psané srdcem, snažící se zvědavému čtenáři zprostředkovat emoce vznikající poslechem zdařilých komponentů bez toho, aby byl ušlapáván sáhodlouhým výčtem technických parametrů opsaných z propagačních brožur.

No a podobně to funguje i v Krautwire. Pochopitelně, že technické know-how má reálný základ a odráží poznatky, ke kterým se v 'hifi kabelologii' došlo v průběhu posledních zhruba deseti let, ale co je hlavní, jsou při vývoji a ladění jednotlivých kousků drátů používány uši, a to uši, které vědí co a jak poslouchat. Není se proto co divit, že výsledek stojí za to. Nejinak je tomu v případě Krautwire Fractal.

Fractal zaujímá v hierarchii dostupných reproduktorových kabelů první příčku. Záměrně píšou dostupných, jelikož skutečnou první příčku obsadil čistě stříbrný spletenec jménem ORG za bratru 300 tisíc korun, který je součástí kabelového nebe spolu s výtvy jako jsou Shunyata Aurora, Nordost Valhalla nebo Acrotink Mexcel 7N. Oněch 85 (což je cena, kterou zaplatíme za set 2x2,5m, jiné délky lineárně) potom Fractal vpravdě staví do světla relativní dostupnosti.

Teď si dokážu představit, že si mnoho čtenářů poklepe na čelo a utrousí poznámku ve smyslu že *jen blázen* by zaplatil za 5m drátů tolik peněz - vždyť všechny hrají stejně! Nebudu s nimi na tomto místě polemizovat - to, že jsou mezi jednotlivými kabely rozdíly zatraceně veliké a velmi dobře slyšitelné je věc mimo jakoukoli diskusi a pokud jste přesvědčeni o opaku doporučuji...třeba si poslechnout Krautwire Fractal.

Měl jsem to štěstí, že jsem měl Fractal k dispozici (s malou přestávkou) několik týdnů. Během těchto týdnů jsem ho byl nucen jednou vrátit (to když si pro set se sériovým číslem 081026015 přišel zákazník - docela mu závidím, pěkně jsem mu jej zahořel) a byl docela problém získat hned další, neboť kousek, který měl být náhradním, byl prodán vzápětí poté. I to svědčí o tom, že Fractaly se u výrobce dlouho neohřejí a otáčejí se docela slušně. Nakonec se podařilo a mohl jsem si rozehrát nový set (číslo 081126018). To, že jsou kabely číslované, je sympatické, a v případě nutnosti to umožňuje vystopovat je. Další štěstí bylo, že Krautwire dorazil právě včas na to, aby mohl být nemilosrdně porovnán s elitou v branži. Problém byl v tom, že (až na opravdu zdařilé výjimky) nebylo moc co porovnávat a Fractal většinu konkurence odzival.

Expedice do čtvrtého rozměru...

První lekci mi Fractal ušetřil hned na začátku, kdy vedl signál z áčkového konce Accuphase A-60 do 'áčkových' monitorů Dynaudio Confidence C1. Nešlo o nic závažného - standardní *Chesky Imaging* test kde nehraje hudba nýbrž Bob Anders při pohybu po studiu popisuje svoji polohu. Nebudu teď řešit tonalitu Andersova hlasu (která byla přes Fractal bezproblémová), ale jiný prvek, který mě opravdu dostal, a tím je přesnost lokalizace. Nejde ani tak o bodovost umístění hlasu v horizontálních souřadnicích (to umí za polovic i Nordost Heimdall) jako o bodovost umístění hlasu v *reálném* prostoru, tj. včetně *reálné* ambience, reálného chvění vzduchu *uvnitř* mé poslechové místnosti. V prvé řadě Krautwire Fractal naprosto bez zaváhání odhalil, kde stojí mluvčí - a později, když už jsem poslouchal hudbu, kde stojí zpěvák nebo zpěvačka. Většinou uprostřed, že. No jo, ale Fractal umí i to, že vám zcela přesně

nalinkuje z *keré strany mikrofonu* a dokáže zachytit i takové nuance, jako jsou pohyby hlavy interpreta, což je věc naprosto výjimečná (abych pravdu řekl, podobnou hyperprostorovou věc jsem slyšel zatím jen jedinkrát, a to u Nordost Valhalla).

Součástí Chesky testu je i okamžik, kdy Bob Anders hovoří mimo rozteč reprosoustav, *zpoza* levého (nebo pravého) reproduktoru. Na drtivé většině komponentů je přehrávání tohoto tracku ztráta času a výsledkem je pouze neurčité umístění hlasu někde v okolí příslušné reprosoustavy s pocitem, jako by byly reproduktory zapojeny s obrácenou fází a vymazávaly tak jakákoli prostorová vodítka. Dynaudio Confidence C1 umí to, že krásně šoupnou mluvčího dozadu za svoje kabinety a nenechají ho v neurčité poloze, nicméně teprve při jejich spojení s Krautwire Fractal došlo k naprosto věrnému trojdimenzionálnímu efektu, kdy jsem se opravdu několikrát naklonil abych se podíval *za* pravou reprosoustavu, jestli tam někdo nestojí a odkud ten zvuk vlastně vychází. Z ostatních kabelů, které byly v době testu k dispozici, se Fractalu v tomto efektu přiblížil pouze jediný, a to Kubala-Sosna Emotion, který je naneštěstí za obdobnou cenu. Nordost Heimdall, i když přesný v laterální i předozadní rovině, kouzlo vytvořit nedokázal a Cardasy (pro svou vřelou hudebnost mnou oblíbené Golden Presence a kolegou Tomkem upřednostňované Golden Cross) to jako obvykle malinko přehnalý a daly do toho i něco ze sebe, včetně *příliš* velkého prostoru.

Spanish Harlem Rebecca Pidgeon (*Audiophile Vocal Recordings, Chesky SACD 323*) je myslím jeden z nejlépe nahaných ženských vokálů vůbec. Když opět ponechám stranou sametově sytou barvu hlasu, Krautwire nejen přesně umístil zpěvačku vpravo od mikrofonu (aby udělala místo kytaristovi a kontrabasistovi), ale současně ji vykreslil v prostoru celou, tedy nejen hlas bez těla, ale skutečně virtuálně živý interpret s určitou výškou. Je jasné, že chce-li se posluchač opájet takovými detaily, je potřeba, aby byly ke kabelům připojeny i adekvátní komponenty, které jsou dostatečně transparentní a nic neschovávají - v tomto případě si nebylo nač stěžovat, Fractal tvořil spojkou mezi pevností připomínajícím koncem Plinius SA Reference a jedněmi z nejrespektovanějších reprosoustav této planety, Dynaudio Evidence Temptation. Dalším důležitým prvkem je pochopitelně i vhodná akustika místnosti, což je nutnou podmínkou vždy, a u Dynaudio Evidence obzvláště.

Do této sestavy Krautwire krásně zapadl a přehrál i další skvělý kabel, Silver Audio Silver Symphony, i když ne úplně jednoznačně, neboť Silver Audio vykázal lepší dynamiku a v důsledku šťavnatější zvuk, na který se rychle vytváří silná závislost - o tom však někdy příště. V čem Silver Symphony Fractal nepřekonal, byla věrnost tónu a textury tónů.

O pravdivosti tónů, jemnosti textur a pevnosti skály...

Silná přesilná je tato zbraň Fractalu. Sólové houslové party Kyung Wha Chung (Saint-Saens, Charles Dutoit, Philharmonia Orchestra, *Danse Macabre, Decca, 425 021-2*) nebo Johnnyho Friga (*Live from Studio 'A' in New York City, Chesky JD1*) případně kompletní orchestrace Šostakovičovy 8. symfonie (*Symphony No. 8, LSO Live SACD, LSO0527*) vyvolávaly dojem, že posloucháme reálné nástroje v reálném čase a prostoru. Krautwire se nesnažil zalíbit se přehnaným vymalováváním barev jednotlivých instrumentů, takže výše uvedené přes něj hrálo jinak než třeba přes Cardas Golden Presence, který považuji v tomto ohledu za naprostou jedničku (i když má rezervy v jiných oblastech). Při obrovské škále barev, se kterou Golden Presence pracuje, je těžké jej přebít. Fractal hrál proti GP jakoby s mírným odstupem a při zběžném porovnání se jevil sušší, což může klamat. Po delším poslechu zcela jasně vykrystalizuje, že to co jsem vnímal jako suchost, je výborná kontrola a ukázněnost přes všechna frekvenční pásma - prostě se nic neděje na úkor něčeho jiného. Příkladem může být dobře nahaný tah smyčce po strunách houslí, který přes některé příliš analytické komponenty zní, jako když přejíždíte pilkou na železo po silném drátu. Problémem je i opačný extrém, kdy eufonická líbivost kabelů nebo reprosoustav promění tento jemný a komplikovaný zvuk v hladouckou a sametovou událost, jakoby struny byly z teflonu a smyčec z nylonových vláken. Nic z toho není správně a ukazuje to na problémy toho či onoho komponentu. Krautwire netrpěl žádným z těchto jevů ani náznakem, což je věc vzácnější než šafrán, a setkáváme se s tím jen u těch nejlepších.

Podobně jako Fractal si v tomto ohledu (v rámci cenové kategorie, tedy stropu 100 tisíc) vedl jediný další účastník testu, Kubala-Sosna Emotion, což vyústilo v dlouhé porovnávání. Je ovšem nutno poznamenat, že cenová parita Emotion k Fractalu je jen zdánlivá (5600 USD za 2x2,5m) neboť v přepočtu aktuálním kurzem, započítáním dopravy a marže případného distributora se dostaneme na skoro na dvojnásobek v českých korunách. Je ale také pravda, že i Krautwire se prodává na zahraničních trzích za podstatně vyšší částky, takže porovnat zrovna tyto dva soupeře není vůbec od věci.

Oba kabely hrají značně podobně, tedy skvěle. Oba mají bezvadnou lokalizaci, realisticky vrstvený prostor s nadprůměrným prokreslením ve všech směrech a nenarazíte u nich na jakoukoli potíž s frekvenční nevyvážeností. Subjektivně se mi zdálo, že Emotion jde níž, že je důkladnější na basech a v jeho podání měl kontrabas svou fyzickou váhu. Fractal s nástrojem zacházel jinak, byl vzdušnější, spíše než na masu a tlak se soustředil na detail strun, takže poskytl posluchači na oplátku o něco více informací. V důležitém středovém pásmu si oba byly podobné a podobně zahrály i na výškách, kde bych dal zase o bodík víc Fractalu pro přesnost a zvukovou věrnost, s jakou reprodukoval úder dřevěné paličky o činel včetně přirozenějšího doznívání. Jediné, co člověk může postrádat, je ona jemňounká delikátnost vibrující mosazi činelu a čekání na poslední záchvěv zvuku před tím, než se studio ponoří do černého ticha, ale na to si musíme připlatit ještě jednou nebo dvakrát tolik a pořídit si třeba Nordost Valhalla (nebo Krautwire ORG).

Oba kabely zahrají s přehledem a autoritou, nicméně Fractal vládne nad připojenými komponenty rukou rozhodněji. Celý zvukový obraz je pevný jako skála a nehne se ani v případě, kdy se poslechová hlasitost blíží k prahu snesitelnosti - všechno zůstává hezky rozlišené a na svých místech. Málokdy a málokdo ovšem poslouchá v extrémních hlasitostech, takže přijde vhod spíše opačný jev, a to stejně vynikající kontrola při tichém nočním poslechu, kdy se snižující se hlasitostí se zvuková scéna nesmrskává ani nejsou jednotlivé nástroje z vzácných dřev postupně nahrazovány nástroji z neurčitých hmot a nemizí ani vysoké rozlišení.

Soutěž mezi Kubala-Sosna Emotion a Krautwire Fractal je téměř plichta, bude záležet na konkrétním systému, do kterého ten či onen dosadíte. Osobně bych rychle a jednoznačně sáhnul pro Fractalu - na rozdíl od Emotion, který připomíná ohebností spíše ocelovou tyč, je Krautwire potěchou nejen pro uši a oči, ale i pro práci recenzenta.

Šedesát čtyři cest do ráje...

Samotná konstrukce Fractalu je na vysoké úrovni a připomíná spíše dílo klenotníka než highendový doplněk. Kabel je hybridní, takže v něm najdete jak čisté stříbro, tak čistou měď. Jsem toho názoru, že je to rozumné, protože při správně navržené geometrii je totiž možné skloubit výhody obou materiálů a vytěžit z konstrukce maximum. Ti, kdo jsou toho názoru, že je to z cenových důvodů, pravdu nemají, neboť od určitého stupně čistoty je měď dražší než stříbro (mrkněte třeba na závratnou cenovku řady 7N Mexcel od Acrolink).

Jak už název kabelu napovídá, je podobně jako nejvyšší model ORG i Fractal křížově spleten na základě opakujícího se (fraktálového) uspořádání, kdy geometrie jednotlivého vodiče se opakuje i v celém svazku. Celkem ve Fractalu najdete 8 pramenů vždy po 8mi drátech (pro elektronky je to 64 cest s pevným průřezem, celkem 2x6,3mm) čistého stříbra s Cu jádrem (jinými slovy, na pokovení se opravdu nešetřilo). Konstrukce svazku je již z principu odolná proti RF rušení, neměl by tak vzniknout žádný problém třeba při paralelním vedení reprokabelů s například síťovými kabely, což bývá často nevyhnutelné. Materiálem dielektrika je zatím nepřekonaný Teflon.

Prostřídání černých a stříbrných vodičů působí velmi elegantně a natolik luxusně, že byste neměli mít problém vysvětlit partnerce, proč jste za Fractal zaplatili takovou částku. Pohřbit kabely dozadu za rack je vyloženě škoda, ideálním řešením je doplatit pár desítek tisíc a koupit nějaké metry navíc a pěkně je vést po celém pokoji aby byly vidět - v Krautwire by patrně proti takovému řešení nic nenamítali. Skvrnkou na kráse je pouze provedení gravírovaných nápisů na ukončeních kabelového svazku - jako perfekcionista bych volil jiné řezy písma, ale to je věc vkusu. Na zvuk to pochopitelně vliv nemá, takže výše uvedenou kritiku berte jako nutnost do něčeho rýpnout. Na druhou stranu se vám alespoň nápis v průběhu používání nesetře, jak je to často vidět i u dražší konkurence.

Bylo řečeno, že Fractal není jen potěchou pro uši, ale i pro práci. Kabel je díky volně splétané konstrukci senzačně ohebný a relativně těžký, takže velmi dobře kopíruje jakkoli členitý povrch, nemusíte dělat rozmáchlé zatáčky s velkým rádiusem (jako u Emotion nebo Silver Symphony) a můžete tak při větších vzdálenostech a více zákrutách ušetřit značné peníze (a mohou to být i desetitisíce) za nadbytečné centimetry a někdy i metry.

Další pochvala směřuje k používaným konektorům. Krautwire používá zlacené utahovací WBT banánky (0644 a 0645), popřípadě pružící lopatky téhož výrobce. Upevnění a kontakt jsou pevné a spolehlivé a práce s nimi je rychlá a bezproblémová i při častějším přepojování. Také vám garantuji, že oceníte 45° úhel vyvedení vodičů u reprobanánek, takže nikde nic zbytečně netrčí a minimalizuje se tak třeba i riziko nechtěného převržení stojanových soustav. Díky kusové výrobě je však možné vyhovět téměř jakémukoli přání zákazníka a zakončit kabely dle libosti.

Nová reference?

Je potřeba smeknout před kabelem takových kvalit, kterým Krautwire Fractal prostě je. Františku Krautovi se podařilo vytvořit komponent, který se může bez obav porovnávat se světovou špičkou. Není z nejlevnějších, ale takový zvuk má svou cenu, která je v tomto případě velmi snadno zdůvodnitelná. Vřele doporučuji k vyzkoušení a radím, dejte si na čas a ujistěte se, že na něj máte. Po pár hodinách poslechu vaší sestavy s Fractalem je totiž vysoce pravděpodobné, že jej nebudete už chtít vrátit. Výhodou tohoto postupu je, že se Krautwire snadno může stát posledním reprokabelem, který jste si kdy koupili a to bez ohledu na kategorii ostatních přístrojů, které doma máte. Výrobce jako by s tím i trochu počítal, neboť na produkci Krautwire je poskytována doživotní záruka.

A úplně nakonec - kdyby audiodrom zařazoval komponenty do kategorií, Krautwire by se jednoznačně dostal do té nejvyšší. Je mi ctí, že tomuto kabelu mohu udělit jako prvnímu známku 100% Reference, označující výjimečnou kvalitu, a která se bude odteď objevovat u komponentů majících naše nejvyšší doporučení. Tečka.

© Martin Justan, www.audiodrom.cz

